

КРЫМСКИЙ НАУЧНЫЙ ЦЕНТР
ИНСТИТУТ БИОЛОГИИ ЮЖНЫХ МОРЕЙ ИМ. А.О. КОВАЛЕВСКОГО
КАРАДАГСКИЙ ПРИРОДНЫЙ ЗАПОВЕДНИК
ТАВРИЧЕСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМ. В.И. ВЕРНАДСКОГО
ИНСТИТУТ ЭВОЛЮЦИОННОЙ ЭКОЛОГИИ НАН УКРАИНЫ
ИНСТИТУТ ЗООЛОГИИ ИМ. И.И. ШМАЛЬГАУЗЕНА НАН УКРАИНЫ
ИНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ И ЭКОЛОГИИ НАН УКРАИНЫ
ИНСТИТУТ БОТАНИКИ ИМ. Н.Г. ХОЛОДНОГО НАН УКРАИНЫ
ИНСТИТУТ ГЕОЛОГИЧЕСКИХ НАУК НАН УКРАИНЫ
ФЕДЕРАЛЬНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ БЮДЖЕТНОЕ НАУЧНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«СЕВЕРО-КАВКАЗСКИЙ ЗОНАЛЬНЫЙ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ
ИНСТИТУТ САДОВОДСТВА И ВИНОГРАДАРСТВА»
ФЕДЕРАЛЬНОГО АГЕНТСТВА НАУЧНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ
ФЕДЕРАЛЬНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ БЮДЖЕТНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«ВСЕРОССИЙСКИЙ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ
ОХРАНЫ ПРИРОДЫ»

МАТЕРИАЛЫ

III Международной научно-практической конференции
«БИОРАЗНООБРАЗИЕ И УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ»

*г. Симферополь, Крым
15-19 сентября 2014 года*

*(к 100-летию Карадагской научной станции им. Т.И. Вяземского,
80-летию географического факультета
Таврического национального университета имени В.И. Вернадского)*

Симферополь 2014

УДК 502.743;502.753;502.37;574.472;574.474

Биоразнообразие и устойчивое развитие: Материалы докладов III Международной научно-практической конференции (Симферополь, 15-19 сентября 2014 г.). - Симферополь, 2014. - 402с.

В сборнике опубликованы доклады, представленные на III Международной научно-практической конференции «Биоразнообразие и устойчивое развитие». Материалы охватывают широкий круг вопросов, касающихся интеграции и координации междисциплинарных усилий ученых разных стран в исследованиях биологического и ландшафтного разнообразия как основы устойчивого развития государства и общества.

Главный редактор: Багров Н.В., академик НАН Украины.

Редакционная коллегия: Бурда Р.И. - д.б.н.; Воскобойников Г.М. - д.б.н.; Довгаль И.В. - д.б.н.; Драгавцева И. А. - д.с.-х.н.; Ена А.В. - д.б.н.; Захаренко Г.С. - д.б.н.; Мильчакова Н. А. - к.б.н.; Морозова А. Л. - к.б.н.; Репецкая А. И. - к.б.н.

Материалы публикуются в авторской редакции, с сохранением авторских особенностей стилистики, библиографического описания

Авторы докладов несут полную ответственность за научные данные, их интерпретацию и цитаты.

© Крымский научный центр, 2014

© Авторы докладов, 2014

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Александров Б. Г., Березовська Р. Л.</i> ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА ПЛАНКТОННІ ОРГАНІЗМИ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЧОРНОГО МОРЯ	17
<i>Александров В.В.</i> ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КЛАССИФИКАЦИИ МЕСТООБИТАНИЙ ДЛЯ ОЦЕНКИ ВИДОВОГО РАЗНООБРАЗИЯ МОРСКИХ ЭКОСИСТЕМ (ОБЗОР)	18
<i>Алехин А.А., Орлова Т.Г., Алехина Н.Н.</i> ИНТРОДУКЦИЯ ПРЕДСТАВИТЕЛЕЙ РОДА <i>MISCANTHUS</i> ANDERSSON В БОТАНИЧЕСКИЙ САД ХАРЬКОВСКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО УНИВЕРСИТЕТА ИМЕНИ В. Н. КАРАЗИНА	20
<i>Амеличев Г.Н., Епихин Д.В., Прокопов Г.А.</i> К СОЗДАНИЮ ГЕОЛОГИЧЕСКОГО ЗАКАЗНИКА МЕСТНОГО ЗНАЧЕНИЯ «УРОЧИЩЕ АУНЛАР» (ЮГО-ВОСТОЧНЫЙ КРЫМ)	21
<i>Антонец Н.В., Товпинец Н.Н., Ярыш В.Л.</i> АННОТИРОВАННЫЙ СПИСОК МЛЕКОПИТАЮЩИХ КАРАДАГСКОГО ПРИРОДНОГО ЗАПОВЕДНИКА (ПО РЕЗУЛЬТАТАМ РАБОТЫ 2000-2013 гг.)	23
<i>Афоница Е. Ю., Ташлыкова Н. А.</i> К ИССЛЕДОВАНИЮ ВОДОРосЛЕЙ И БЕСПОЗВОНОЧНЫХ ГАЛИТОВЫХ ОЗЁР БОРЗИНСКОЙ ГРУППЫ (ЗАБАЙКАЛЬСКИЙ КРАЙ)	25
<i>Багров Н.В.</i> РОЛЬ АКАДЕМИЧЕСКОЙ И ВУЗОВСКОЙ НАУКИ КРЫМА В СОХРАНЕНИИ ПРИРОДНОГО И ЛАНДШАФТНОГО РАЗНООБРАЗИЯ (2012-2013 гг.)	27
<i>Баскевич М.И., Опариц М.Л.</i> ГЕНЕТИЧЕСКОЕ РАЗНООБРАЗИЕ МЫШОВОК ГРУППЫ <i>SUBTILIS</i> НА ТЕРРИТОРИИ САРАТОВСКОГО ПРАВОБЕРЕЖЬЯ	31
<i>Белявская Л.А., Козырицкая В.Е., Матюша Т.В., Иутинская Г.А.</i> РОЛЬ ПОЧВЕННЫХ АКТИНОМИЦЕТОВ В ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОГО ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ АГРОЭКОСИСТЕМ	33
<i>Беляева О.И., Чечина О.Н.</i> НАБЛЮДЕНИЯ ЗА ДЕЛЬФИНАМИ В КАЗАЧЬЕЙ БУХТЕ (ЧЕРНОЕ МОРЕ) В 2013 г.	34
<i>Бескаравайный М.М.</i> СОСТАВ, РАСПРЕДЕЛЕНИЕ И ДИНАМИКА ГНЕЗДОВОЙ ОРНИТОФАУНЫ ПРЕДГОРИЙ КРЫМА	36
<i>Бобров В. В.</i> ЧУЖЕРОДНЫЕ ВИДЫ МЛЕКОПИТАЮЩИХ В БИОСФЕРНЫХ ЗАПОВЕДНИКАХ ЕВРОПЕЙСКОЙ ТЕРРИТОРИИ РОССИИ	37
<i>Болтачев А.Р., Карпова Е.П.</i> РАЗНООБРАЗИЕ МОРСКОЙ ИХТИОФАУНЫ КРЫМСКОГО ПОЛУОСТРОВА	39
<i>Бондаренко А. С.</i> РАЗНООБРАЗИЕ ТАКСОЦЕНА ПОЛИХЕТ ВЕРХНЕЙ СУБЛИТОРАЛИ ОДЕССКОГО МОРСКОГО РЕГИОНА (ЧЁРНОЕ МОРЕ)	41
<i>Бондарец Д.С., Даценко Л.М.</i> ЛАНДШАФТИ М. МЕЛІТОПОЛЬ І МЕЛІТОПОЛЬСЬКОГО РАЙОНУ	43
<i>Борейко В.Е.</i> СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ РЕЖИМА ПРИРОДНЫХ ЗАПОВЕДНИКОВ КАК НЕОБХОДИМАЯ МЕРА ОХРАНЫ БИОЛОГИЧЕСКОГО РАЗНООБРАЗИЯ	44

<i>Дидух Я.П.</i> КАРАДАГ КАК МОДЕЛЬНЫЙ ПОЛИГОН ЭКОЛОГО-БОТАНИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ ГОРНОГО КРЫМА	108
<i>Довгаль И.В.</i> ЩУПАЛЬЦЕВЫЕ ИНФУЗОРИИ (CILIOPHORA, SUCTOREA) – СТАНОВЛЕНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО И МОРФОЛОГИЧЕСКОГО РАЗНООБРАЗИЯ	109
<i>Долгин М.М.</i> ВИДОВОЕ РАЗНООБРАЗИЕ И ТАКСОНОМИЧЕСКАЯ СТРУКТУРА ФАУНЫ ЛИСТОЕДОВ (COLEOPTERA, CHRYSOMELIDAE) РАЗЛИЧНЫХ ЛАНДШАФТНЫХ ПОДЗОН ЕВРОПЕЙСКОГО СЕВЕРО-ВОСТОКА РОССИИ	110
<i>Дорошенко Ю.В.</i> НЕКОТОРЫЕ РОСТОВЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ МАССОВЫХ ВИДОВ ДРОЖЖЕЙ ПЕРИФИТОНА	112
<i>Драгавцева И.А., Ефимова И.Л., Савин И.Ю., Мироненко Н.Я., Доможирова В.В.</i> ОЦЕНКА И ПРОГНОЗ СООТВЕТСТВИЯ БИОЛОГИЧЕСКОГО И ПРИРОДНОГО РАЗНООБРАЗИЯ ДЛЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПЛОДОВЫХ КУЛЬТУР В УСЛОВИЯХ КРАСНОДАРСКОГО КРАЯ	113
<i>Дудка І.О., Аніщенко І.М.</i> ЧАСТОТА ТРАПЛЯННЯ МІКСОМІЦЕТІВ У ЛІСОВИХ ФІТОЦЕНОЗАХ ДЕЯКИХ ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ	115
<i>Дишко В.А., Усцький І.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ БІОХІМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ НАСАДЖЕННЯ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ (PINUS SULVESTRIS L.) УРАЖЕНОГО КОРЕНЕВОЮ ГУБКОЮ	118
<i>Евстигнеева И.К., Танковская И.Н.</i> МАКРОВОДОРОСЛИ ТВЕРДЫХ СУБСТРАТОВ ПРИБРЕЖЬЯ ФЕОДОСИЙСКОГО ЗАЛИВА: ЭКОЛОГО-ТАКСОНОМИЧЕСКОЕ РАЗНООБРАЗИЕ, ФИТОМАССА, ПРОСТРАНСТВЕН- НАЯ ДИНАМИКА	120
<i>Емец В.М.</i> ОЦЕНКА СОСТОЯНИЯ ЭПИГЕОБИОНТНОЙ МЕЗОФАУНЫ В РАЗРУШЕННОМ ПОЖАРОМ СОСНЯКЕ НА ТЕРРИТОРИИ ВОРОНЕЖСКОГО ЗАПОВЕДНИКА	121
<i>Ена А.В.</i> ПРИРОДНАЯ ФЛОРА КРЫМА. SUPPLEMENTUM I.	123
<i>Ергина Е.И, Мирошниченко И.А.</i> КОНЦЕПЦИЯ СОЗДАНИЯ КРАСНОЙ КНИГИ ПОЧВ КРЫМА	124
<i>Жаворонкова А. М.</i> ХАРАКТЕРИСТИКА АЛЛОМЕТРИЧЕСКОГО РОСТА ДВУСТВОРЧАТОГО МОЛЛЮСКА АНАДАРЫ (ANADARA INAEQUIVALVIS, BRUGUIÈRE, 1789) КЕРЧЕНСКОГО ПРОЛИВА	126
<i>Зав'ялова Т.В.</i> ЛИШАЙНИКИ ПАМ'ЯТКИ САДОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА «ЕЛІТА»	128
<i>Загороднюк Н.В</i> МОХООБРАЗНЫЕ В ЭКОТОПАХ ПЕТРОФИТНЫХ СТЕПЕЙ РАВНИННО-СТЕПНОГО КРЫМА	130
<i>Золотарев В.Н.</i> ТАНАТОЦЕНОЗЫ БЕРЕГОВЫХ ОТЛОЖЕНИЙ КАК ПОКАЗАТЕЛИ СТРУКТУРНЫХ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫХ ХАРАКТЕРИСТИК МОЛЛЮСКОВ	131
<i>Иванович Г.В.</i> ОСОБЕННОСТИ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ ОРГАНИЧЕСКОГО ВЕЩЕСТВА И ХЛОРОФИЛЛА "А" В ЗОНЕ ШТОРМОВОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ В ОДЕССКОМ РЕГИОНЕ	133

279	<i>Руденко А.Г., Шульга С.Н.</i> ПРО НЕОБХІДНІСТЬ РОЗШИРЕННЯ ТЕРИТОРІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ДЖАРИЛГАЦЬКИЙ» ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРИЗНОМАНІТТЯ ПРИБЕРЕЖНО-ОСТРІВНОЇ ТА МОРСЬКОЇ ЕКОСИСТЕМ	311
280	<i>Рыжик И.В., Вильнет А.А.</i> МОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ФОРМЫ И ГИБРИДЫ ФУКУСОВЫХ ВОДОРΟΣЛЕЙ МУРМАНСКОГО ПОБЕРЕЖЬЯ БАРЕНЦЕВА МОРЯ	313
282	<i>Рябинина З.Н., Маханова Г.С., Маханова Р.С.</i> КОНЦЕПЦИЯ ОПТИМИЗАЦИИ СТЕПНОГО ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ	315
284	<i>Салогуб Р. В., Кобець О. В., Васильсва О. О.</i> ЗАКОНОМІРНІСТІ РОСТУ І ПРОДУКТИВНОСТІ СОСНОВИХ ДЕРЕВОСТАНІВ В УМОВАХ БАЙРАЧНОГО СТЕПУ	316
286	<i>Сапун Т.О.</i> ТЕКТОНІКА, ГЕОЛОГІЯ МОЛОЧНОГО І УТЛЮКСКОГО ЛИМАНІВ ТА ПРИЛЕГЛОЇ ТЕРИТОРІЇ	318
288	<i>Саркина И.С., Беляева О.И.</i> РЕЗУЛЬТАТЫ ИНВЕНТАРИЗАЦИИ МАКРОМИЦЕТОВ В ЗАКАЗНИКЕ «БУХТА КАЗАЧЬЯ» (2010-2013 гг.)	319
290	<i>Сергеев М.Е.</i> К ИЗУЧЕНИЮ ЖУКОВ-ЛИСТОЕДОВ (COLEOPTERA, CHRYSOMELIDAE) ДОНЕЦКОГО КРЯЖА	321
291	<i>Сергеева Н.Г., Колесникова Е.А., Латушкин А.А., Чепыженко А.А.</i> РАЗНООБРАЗИЕ МЕЙОБЕНТОСА РЫХЛЫХ ГРУНТОВ ОЗЕРА СИВАШ	323
293	<i>Силаева А.А., Протасов А.А., Дьяченко Т.Н., Морозовская И.А.</i> КОНТУРНЫЕ ГРУППИРОВКИ В ВОДОЕМЕ-ОХЛАДИТЕЛЕ ЧЕРНОБЫЛЬСКОЙ АЭС И НЕКОТОРЫЕ ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ЕГО РЕКОНСТРУКЦИИ	325
294	<i>Синегуб И.А., Воробьева Л.В.</i> ЗООБЕНТОС НЕКОТОРЫХ БИОЦЕНОЗОВ ОДЕССКОГО МОРСКОГО РЕГИОНА ЧЕРНОГО МОРЯ	327
296	<i>Скрипник И.А.</i> К ВОПРОСУ ОБ ЭКОСИСТЕМНОМ УПРАВЛЕНИИ ООПТ В ЛЕСАХ СЕВЕРО-ЗАПАДНОГО КАВКАЗА	329
298	<i>Скрипник И.И.</i> МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО ГОСУДАРСТВ В СФЕРЕ СОХРАНЕНИЯ БИОРАЗНООБРАЗИЯ НА ТРАНСГРАНИЧНЫХ ТЕРРИТОРИЯХ	330
300	<i>Скрипник М.Я.</i> ГОЛОВНІ ОСЕРЕДКИ ПОШИРЕННЯ РАРИТЕТНИХ ВИДІВ САПРОКСИЛЬНИХ ТВЕРДОКРИЛИХ (INSECTA, COLEOPTERA) В УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТАХ	332
302	<i>Смирнов В.О., Крайнюк Е.С.</i> РЛП «НАУЧНЫЙ» – НОВЫЙ ОБЪЕКТ ПЗФ КРЫМА	334
304	<i>Соколов Е.В.</i> ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ ХОЗЯЙСТВЕННОЙ ПРЕОБРАЗОВАННОСТИ ВОДОСБОРНОГО БАСЕЙНА ЛИМАНОВ СЕВЕРО-ЗАПАДНОГО ПРИЧЕРНОМОРЬЯ	335
306	<i>Соломонова Е.С.</i> СЕЗОННАЯ ДИНАМИКА ФИЗИОЛОГИЧЕСКИ АКТИВНЫХ КЛЕТОК В ПРИРОДНОМ СООБЩЕСТВЕ ФИТОПЛАНКТОНА ЧЕРНОГО МОРЯ	337
309	<i>Стадниченко С.В.</i> РАСПРЕДЕЛЕНИЕ МАКРОЗООБЕНТОСА В ВЕРХНИХ ГОРИЗОНТАХ ПРИБРЕЖНОЙ ЗОНЫ ОДЕССКОГО РЕГИОНА ЧЕРНОГО МОРЯ	339

в среднем регистрировали 6 видов. Индекс Шеннона составил $2,20 \text{ бит} \cdot \text{особь}^{-1}$, индекс доминирования Симпсона – 0,27. Основу сообщества полихет на данных субстратах формировали *Harmothoe imbricata* (L., 1767), *Harmothoe reticulata* (Clap., 1870) и *Platynereis dumerilii* (Aud. et M.-Edw., 1834), *C. capitata capitata*, *Heteromastus filiformis* (Claparède, 1864).

Сообщество полихет на естественных каменистых субстратах характеризовалось низкими показателями разнообразия. Средняя численность составила $1108 \text{ экз.} \cdot \text{м}^{-2}$, биомасса – $10,58 \text{ г} \cdot \text{м}^{-2}$, в среднем на пробу отмечали лишь 4 вида. Индекс Шеннона составил $1,48 \text{ бит} \cdot \text{особь}^{-1}$, индекс доминирования Симпсона – 0,46. Наиболее часто на данном субстрате регистрировали *H. imbricata*, *H. reticulata* и *P. dumerilii*.

Список источников

1. Лосовская Г. В. Экология полихет Черного моря / Г. В. Лосовська. – К.: Наукова думка, 1977. – 91 с.
2. Киселева М. И. Многощетинковые черви (Polychaeta) Чёрного и Азовского морей / М. И. Киселева. – Апатиты: Изд. Кольского научного центра РАН, 2004. – 409 с.
3. Vorobyova L. V. Meiobenthos polychaetes in the northwestern Black Sea / L. V. Vorobyova, O. S. Bondarenko, O. S. Izaak // Oceanological and Hydrobiological Studies. – 2008. – Vol. XXXVII, No. 1. – P. 1–13.
4. Каминская Л. Д. Донная фауна прибрежной зоны Одесского залива и прилежащих районов в условиях гидростроительства / Л. Д. Каминская, Р. П. Алексеев, Е. В. Иванова, И. А. Синегуб // Биология моря. – К.: Наукова думка, 1977. – Вып. 43. – С. 54–64.

УДК 911.9:502.6(477.64)

ЛАНДШАФТИ М. МЕЛІТОПОЛЬ І МЕЛІТОПОЛЬСЬКОГО РАЙОНУ

Бондарець Д. С. Даценко Л. М.

Мелітопольський державний педагогічний університет ім. Б. Хмельницького, м. Мелітополь

Мелітопольський район розташований на південному заході Запорізької області у природно-кліматичних умовах, сприятливих для сільського господарства, особливо вирощування різних сільгоспкультур – зернових, овочевих та для вирощування фруктових дерев. Родючі ґрунти у поєднанні з м'яким кліматом та рівнинним рельєфом створюють для цього всі умови. Тож, більшу частину території району складають саме сільськогосподарські угіддя – агроландшафти, продуктивний стан яких має виключну роль для розвитку регіону [1]. Промисловість розвинена головним чином у м. Мелітополь, де розвинуті відповідні антропогенні ландшафти. Значний антропогенний тиск на територію, потреби гармонійного розвитку господарства вимагають уваги до природної основи сучасної території досліджуваного району. Метою даної публікації є висвітлення натуральної та антропогенної ландшафтної структури Мелітопольського району.

Натуральні ландшафти. В результаті наших досліджень розроблена карта ландшафтів Мелітопольського району в рамках сучасної карти ландшафтів України, розробленої П. Шищенком у 2003 році [3]. Саме за наступною картою було зроблено короткий опис ландшафтів регіону. Ландшафти Мелітопольського району є результатом тривалої і глибокої взаємодії гірських порід, рельєфу, клімату, поверхневих і підземних вод, ґрунтів, рослинності і тваринного світу. Територіальні особливості взаємодії цих компонентів та умов утворюють систему ландшафтів, що урізноманітнюють поверхню. Мелітопольський район розташований в межах двох підзон степової зони України: середньо-степової та південно-степової. В середньо-степовій підзоні території Мелітопольського району знаходяться два типи місцевості, які включають три типи урочища [2]. Перший тип місцевості з малопотужним антропогеновим покривом на докембрійських породах включає лесові височини, сильно розчленовані ярами і балками, з денудаційними останцями, з чорноземами південними малогумусними, в минулому під типчаково-ковиловою рослинністю, поширені на південних та західних схилах Приазовської височини. Рельєф тут здебільшого рівнинний, але яружно-балкова мережа досить розвинена, тому тут можна спостерігати плавні, але помітні переходи від вододільних рівнин до плакорів і схилів балок, які в свою чергу, впадають до річкових долин з вираженими схилами, терасами і заплавами. На загальному силовому фоні виділяються останцево-приводільні місцевості. Схили останцевих форм вкриті південними малогумусними щепенувато-гравійними чорноземами, що розвинулись під сухолюбною і петрофітною рослинністю на продуктах вивітрювання кристалічних порід. Ґрунти на схилах є сильно змитими або повністю змитими, в рослинному покриві зустрічаються сухолюби і петрофіти, шипшинові і тернові чагарники.

Тип місцевості низовин з потужним антропогеновим покривом на неогенових породах включає два типи урочищ. Лесові низовини, розчленовані степовими балками-роздолами, з чорноземами південними малогумусними, в минулому під типчакково-ковиловою рослинністю у поєднанні з лучно-чорноземними дерновими оглеєними ґрунтами, в минулому під типчакково-ковиловою рослинністю та глессолодами подів і подовими луками є найбільш поширеними ландшафтами середньо-степової підзони. Характерним тут є малий перепад висот, який іноді складно помітити неозброєним оком. Більша частина цих ландшафтів виглядає як абсолютно рівна рівнина, яку де-не-де перетинають балки та яри з дуже пологими схилами, зазвичай 1-2°.

Ландшафти лесових терас з чорноземами південними малогумусними в комплексі з солонцюватими, в минулому під типчакково-ковиловою рослинністю наявні в Мелітопольському районі в долині річки Молочна та її приток – Юшанли, Курошани, Арабка

Південно-степова підзона України займає найнижчий гіпсометричний рівень Причорноморської низовини, низовинне Присивашся та знижену частину степового Криму. Тут представлений один тип місцевостей – приморські низовини з антропогеновим покривом на неогенових породах. В межах Мелітопольського району наявні три типи урочища: ландшафти лесових низовин з антропогеним покривом на неогенових породах, ландшафти лесових низовин з темно-каштановими солонцюватими ґрунтами, піщано-лесові терасові низовини, з антропогеновим покривом на неогенових породах, з чорноземами південними солонцюватими і темно-каштановими ґрунтами в комплексі з солонцями та глессолодами і лучними солончаками,

Антропогенні ландшафти. Антропогенні ландшафти Мелітопольського району в сучасному їх розумінні почали формуватись одночасно з заселенням області людьми. Вони пройшли шлях розвитку від тимчасових поселень кочових племен до сучасних урбанізованих ландшафтів міст. На території Мелітопольського району зустрічаються більшість з відомих типів антропогенних ландшафтів: агроландшафти, промислові ландшафти, селитебні ландшафти, дорожні ландшафти, лісові, лісогосподарські, водоохоронні, рекреаційні ландшафти

Таким чином, в Мелітопольському районі нараховується 27 видів урочищ, що свідчить про суттєве ландшафтне різноманіття досліджуваної території. Різноманіття спричинене розташуванням району в межах двох підзон степової зони України, а також в межах перехідної зони між Приазовським кристалічним масивом та Причорноморською западиною. Враховуючи високий ступінь антропогенної змінності території Мелітопольського району, стає очевидною потреба збереження природних осередків ландшафтного різноманіття.

Список джерел

1. Атлас Запорізької області / За ред. Ф. В. Зузука. – К.: Укргеодезкартографія, 1997. – 48 с.
2. Бондарець Д. С. Рекреаційні ландшафти Запорізької області [монографія] / Д. С. Бондарець, О. Ю. Дмитрук. – Київ: Видавництво «Альфа-ПК», 2013. – 196 с.
3. Маринич О.М. Фізична географія України: Підручник./ О. М. Маринич, П. Г. Шищенко – К.: Знання, 2005. – 511 с.

УДК 300.20(5)

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ РЕЖИМА ПРИРОДНЫХ ЗАПОВЕДНИКОВ КАК НЕОБХОДИМАЯ МЕРА ОХРАНЫ БИОЛОГИЧЕСКОГО РАЗНООБРАЗИЯ

Борейко В.Е.

Киевский эколого-культурный центр, г. Киев

В настоящее время статья 16 Закона Украины «О природно-заповедном фонде Украины», регламентирующая режим природных заповедников, недостаточно жестко обеспечивает охрану природных заповедников. Например, она не запрещает вырубку в природных заповедниках сухих и дуплистых деревьев, являющихся местом обитания различных видов животных, занесенных в Красную книгу Украины – летучих мышей, сов, дятлов, хищных птиц, многих видов перепончатокрылых и жуков (1). Данная статья также не запрещает использование механических транспортных средств (комбайнов, автомобилей, тракторов) при режимном сенокосении, а также устройство пасек, что негативно влияет на численность около 100 видов перепончатокрылых, занесенных в Красную книгу Украины (2). Значительным урон заповедным экосистемам и биоразнообразию наносит массовое посещение природных заповедников экотуристами (прежде